

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czímzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde Aron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: Havi emlékeztető: február. — Nyílt levél Dömötör László urhoz. Báró Bánffy Ádám. — Biztosítási ügyről. Pálffy György. — Egyveleg. Kérelem. Halálozás. A komlóról. A részben elfagyott oltoványok kezelése. A kolozsvári állat-kiállítás részvényeseinek névsora. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak.

Havi emlékeztető.

Február.

Ház és udvar. Magtári gabonakészletünket rendes időben megforgatjuk; a tavaszi vetéshez szükséges vetőmagot előkészítjük.

Az épületek falai mellé szivárgott havat és esővizet kapával, ásóval gondosan elvezetjük.

Ekét, fogast, hengert, kijavitott állapotban készen tartunk.

A gazdasági udvar seprőjét, a szérüs kertekből a kazal- és boglya-feneket és tetőket trágyadombra szállítjuk, mert 6 hónapon tul. az ekemunka idején, bajosan érkeznénk belső teendők végzésére.

Csöves tengerit (törökbuza) morzsoltatunk; csutkája kitűnő tüzelő anyagot ad.

Szántőföld. Ez időben csak kivételesen lehet szántani; a trágyahordás folytatása tartozik főteendőink közé. Hó-olvadáskor a földjeinkre gyűlt vizet úgy vezetjük le, hogy vizmosások, szakadások ne támadjanak, továbbá igyekezzünk a vizet oly helyre vezetni, hol megállapodásával csekélyebb kárt okoz.

Réten és kaszálón még minden munka szünetel, kivéve a trágyázási miveleteket.

Lágy időjárás alkalmával a vakond-turások és hangyaszombékok egyengetése, mindenféle giz-gaz, tövis és cserje kiirtása, nemkülönbén a kövek és más akadályok eltávolítása haszonnal végezhető.

Állattenyésztés. A múlt hónapban említett istálló-i teendők nem változnak.

Az igás-állatok a nehéz tavaszi munka közeledtével jobb takarmányozásban részesülnek, vagy ha lehetséges néhány heti pihenést élveznek.

A leellett kanczák kevés árpa vagy tengeri (törökbuza) darát kapnak, napos időben csikójukkal együtt kivezetendők.

A lefiadott koczák kettős élelmezési adagban részesülnek, de úgy, hogy az élelmezés megszaporítása fiadzas előtt két héttel kezdessék. A ketreczekben levő kis malaczkok alomja hetenként legalább egyszer megújítandó; tisztátalan, nedves fekhelyen az apróság megkoszosodik és elpusztul. Ha a szoptatós koczák élelmezésére nem rendelkezünk elegendő törökbuzával, a szoptatás 5—6-ik hetében a törökbuza mellé, vagy annak fele részbeni pótlására kevés répát is adhatunk, de csak úgy, ha nem rothadt.

Az anyajuhok jó illatos szénán tartatnak, hogy ne csak erőteljes egészséges bárányt hozzanak világra, hanem megtögyelve hő tejelválasztásra képesíttessenek.

Fejős és ellős bivalok erőteljes élelmezésben részesülnek, a leellett bivalokat meleg istállóban helyezük el, nehogy a gyenge és kényes bivalborjut a hideg megsanyargassa.

Göbolyók a hizás vég szakán darát és jó szonát kapnak.

Majorságnak zabot, kendermagot hintünk, hogy a tojást korán kezdje.

Szőlő. A szőlőben az előbbi hónapban elmondott teendőket folytatjuk. Most az ideje szőlőnek való hegyoldalokat választani: a honnan legkorábban takarodik el a hó, ott a szőlő meg fog érni; rozsz fekvésű és hideg szeleknek kitett helyre ne pazaroljuk pénzünket és szorgalmunkat, mert ritkán látjuk örömét. Az ujjonnan állítandó szőlők számára is most rendeljük meg — ha magunknak nincs — az ültetni valót. A ki jót is, sokat is akar: ültessen, a mi viszonyaink mellett — de mindig csak jó helyekre! — somszőlőt leánykával, wälsch rieslinget, rajnai rieslinget; pirosnak: burgundit, oportot, carbenetet stb. — mindeniket külön-külön; az elegyítést bizzuk a pinczemeszterre. A szőlő hajtásához szükséges szüvesszőt megszedetjük és pinczében tartogatjuk, karókat hegyeztetünk, ásókat, kapákat, karozó-vasat és a többi szerszámot számba vesszük és ha hibásak megjavíttatjuk, hogy annak idejében használhassuk.

Pincze. Pinczénkben az új borok lehozását be kell fejezni; a megürült hordókat szigorú ellenőrzéssel tisztára kimosatni és ha megsikkadtak bekénezní, mert valamint csak egészséges testben lakhatik ép lélek, úgy szennyes és dohos hordóból sem fog soha nektár csepegni. Gyakran töltögetni és pinczédet tőtől talpig tisztán tartani el ne mulasztad.

Gyümölcsös. Ha ősszel a gyümölcsfák töve körül a földet nem ásattuk volna fel, ezt most, mikor az idő engedi, megtenni el nem mulasztjuk; január hóban be nem végzett gödrök ásását és a hernyófészkek szedését folytatjuk és bevégezzük. Olyan vén fák ágait, melyeknek koronája igen sűrű, mennyiben ősszel nem végeztük volna, megritkítjuk. Az elszáradt és beteges galyak eltávolítandók vagy kivágandók. Metszések a fákön támadt sebeket késsel simára kell faragni; a fiatal fák sebeit viasszal, a vénebb fákét pedig kátránnyal kell bekenni.

Faiskola. Szép napfényes időben a fiatal oltványok metszését megkezdjük. A törzsön ejtett sebek bekenésére legjobb a következő hideg folyó viasz: $\frac{1}{2}$ kiló közönséges erdei fenyőszurkot felolvasztunk, ehhez egy evőkanálnyi tisztított lenolajt adunk, mihez 9 dekagramm felmelegített spiritust (spiritus rectificatissimus) töllünk, az egészet jól összekeverjük és széles száju üveg- vagy bádoggzeleneczkében légmentesen elzárjuk. Oltó galyakat most már okvetlenül szedetünk kell, de csak olyan fákról szedessünk, a melyek már termést hoztak, hogy a fajok valódisága kétségtelen legyen. Az alma és körténél a téli oltást végeztetjük és az oltott törzsök gyökerét felhigitott agyagföldbe mártogatjuk, az így elkészített törzsöket pedig kiültetésig a hidegtől védett pinczékbe, vagy vermekbe helyezzük. Egres, ribizske, birsalmadugványokat szedünk és kiültetésig árnyékos helyre földdel betakarva elteszük.

Konyhakert. Ha az idő engedi, a spárgaültetvények földjét felásatjuk. Az argenteuili mód szerint tenyésztett spárgaültetvények földje feltöltendő. Az elgyengült spárgaültetvényeket a kihajtást megelőzőleg, jó vastagon friss lótrágyával fedjük be, hogy korán kezdjenek hajtani. Murok, petrezselyem, spenót, paszternákvetés szabadban megkezdetik. Gyengemelegű melegágakba czeleler, hagyma vethető. Ugorka, dinnye, karfiol, karaláb, korai káposzta melegágakba ültetendő; saláta, retek, paszuly, törpe borsó melegágakban elvetendő. A január hóban készített melegágak körül rakott trágya ujjal pótolandó, hogy a hőmérsék folytonosan 15—20° R. legyen; szellőztetésre is enyhe időben gondunk legyen. Jegy táblák (cinkusok), szalmagyékények és kosarak készíttetnek.

Diszkert. Cserjéket, fákat metszetünk és a hiányzókat utánpótolatjuk. Az eleven sövények visszametszettek. Elfedett diszcserjék, rózsák, virághagymák, évelő virágok, hidegebb időjárás alkalmával jobban elfedendők, szép napfényes lanya időben ellenben friss levegőt adunk nekik. Új kertek és ujjá alakítandó régi kertek terve megkésztetik és a föld-munkákat megkezdetik. Diszcserjék u. m. fűzfajok, nyárfajok, vadszőlő, Lonicera, Forsythia, Syringa, Tamarix, Sambucus stb. dugványok szedetnek; diszfák, cserjék és rózsák oltása üvegház vagy melegágakban végezendő és befejezendő. Fuchsia, Vanilia, Lantana, Petunia, Új hollandi növények, szönyegnek (Teppich) való növények dugványok általi szaporítását folytatni kell, a januárban készített dugványok, ha meggyökereszttek, cserepekbe ültetendők, Verbenákat szaporítás végett melegágakba kell kiültetni. Diszcserjék, Cameliák, Azaleák, Rhododendronok, ha korán akarjuk virágoztatni, melegházakba teendő és ott a szükséghez képest kis kézi fecskendőkkel szorgalmasan öntözzük őket.

Méhészet. Fő teendők a méhesben: a csend és védelem. Méheink nyaraló helyét is iparkodjunk előre rendbe hozni,

A méhek szabadon bocsátásáról még szó sem lehet, azért ha valamely méhesládán hasmenést észlelnénk, igyekezzünk azt még setétebbre, siri csendbe helyezni. Ki úgy méhészkedik, hogy méheit egy és más betegség miatt valamely derültebb napon kibocsátani, vagy pedig éhség miatt étetni kénytelen, az válassza meg óvatosan az időt, táplálásra pedig csak a legtisztább mézet használja.

Erdészet. Fő használat ugyanazon teendőkre terjed, melyeket a múlt hónapban említettünk; főleg arra legyünk figyelemmel, hogy a szárazon szállítandó fát e hóban teljesen eltakarítsuk. A mellékhasználat a szurokgyűjtés és mészégetés megkezdésére terjed. Az erdővédelem a fatolvajok elleni védelemre és az erdővédek szigorú felügyeletére szorítkozik. Erdőmivvelés. Luczfenyőmag szedendő és a hóra szórandó vetések elvégzendők. E hónap vége felé dugványokat kell vágni és pinczékben elhelyezni. A vadászat szünetel, legfeljebb a ragadozók üldözésére terjedhet. —

Nyilt levél t. Dömötör László urhoz, az orsz. méhészeti-egyesület titkárához.

Hozzám intézett s e becses lapok hasábjain között tett nagybecsű levele által indítva érzem magam e tárgyhoz hozzá szólani s mint méhésztellel évek során át szenvedéllyel foglalkozó, ezen szakmában szerzett tapasztalataimról egyet és mást elmondani; teszem ezt csak is azon egy indokból, hogy vajha az országos méhészet érdekeinek előmozdítására segédkezet nyujthatnék! Örömmel olvastam Dömötör László titkár urnak egy utóbbi felolvasásait, mint hírlapi cikkeket, melyekben, a méhészet theoreticus (elméleti) részeitől lehetőleg menten, azt practicus oldaláról érinti; véleményem szerint ez azon helyes út, melyen haladnunk kell, a titkár ur szavait követve, hogy: „üzleti szempontból, gyakorlati embereket, haszonnyerés szempontjából neveljünk“ — elérjük valódi célunkat, mert akkor nem csak elméletileg méhészkedtünk, de annak hasznát is vettük.

Természetes az, hogy a gyakorlatban egy bizonyos elméleti részre is okvetlen szükségünk van, de ha ez túlmeleg a határokon, ha például gazdaságba vágó dolgot oly szempontból érintünk, a mely már inkább a természetbúvár szakmájába vág, ez által feladatunkat nem teljesítjük. Így vagyunk sok tekintetben a méhésztellel is, igen sokat beszélünk eddig annak theoreticus részéről s aránylag keveset practicus, gazdáinkra okvetlen szükséges oldaláról; a részvétlenségnek lehet ez is egyik oka.

A méhészetet is két szempontból lehet üzni, szenvedélyből — mely ugyan nem zárja ki a hasznát is — és tisztán csak üzleti szempontból.

Terjesztése kizárólag haszonnyerési szempontból kell hogy történjék: célunk megkedveltetni az által, hogy jövedelmezőségét kimutatjuk, megbizonyítjuk.

Ha mi például a méhek idegrendszeréről, petefészkeről, a dolgozók elsatnyult ivar részéről, párosodási észleletekről stb stb. elméletileg dissertálunk, a legtöbb gazda azt mondja, hogy ily komplikált dologba nem kezd; sok azt sem tudja, miről van szó, de viszont ily alakban, egy természettudományok iránt érdeklődő, szenvedélyes méhésznek sem nagy szüksége van ezekre; mert ezeket egy rovarokról szóló szakmunkában, avagy specialiter Berlepschnek a méhről szóló könyvében sokkal alaposabban leírva kapja meg.

Bizonyára a természet-barát előtt érdekes például a mé-

hek látó szervezete s e tárgyban érdeklél olvashatja Samuelson, Dujardin, Dönhoff, Gundelach, Oetti stb. sok tekintetben eltérő nézeteit, de mindezeket tudnia nincs szüksége azon gazdának, kinek egyedüli célja a minél kevesebb befektetés mellett mentől több mézet producálni.

Olvastam méhészeti munkát, hol igen szép fellengős stílusban ecsetelve e szorgalmas, munkás, kis állatka működését, megbotránkozással ítéli el szerző azok megölését; cannibalismus, büntény, erkölostelenségnek constatálja; terjesztési célból ily kifakadások tökéletesen feleslegesek s sokkal hatályosabb, ha egyszerűen azt mondjuk, hogy: igenis eddig általánosságban szokásban volt a méhek megölése, de az emberi leleményesség oly kaptárokat talált fel, a melyek által ez kikerülhető s alkalmazásokkal nagyobb hozamot tudunk felmutatni és ha akad mégis olyan, ki ezt át nem látja, hanem a régi módszert követi, ez nem annyira erkölostelenséget követ el, mint eszélytelenséget.

Minden házi állatainknak vannak ellenségei, betegségei, melyek reájok káros befolyással lehetnek, ezeket úgy elővigyázati, mint orvoslási szempontból ösmernünk igen szükséges, de ha mi már terjesztése előtt sokat és sokszor elmélkedünk a méhek ellenségeiről s ezek között főlemljük a fecskét, gólyát, czinkét, gyikot, pókot, szarvasbogarat, éjjeli lepkét le az utolsó varas békáig, ha minduntalan anyátlanság, meddőség, költés-rothadás, veszttség, vérhas, pestis stb. borzasztó nyavalyák felett elmélkedünk, — ily sok akadályt említve fel, inkább kedvét vesszük az illetőnek, mint megnyerjük.

Egy a rovarok latin nevével nem foglalkozó előtt mint veszedelmes ellenségek tűnhetnek fel a Calopterix, Philanthas apivores nevek, míg a magyar szitakötő s lódarázs alig jöhet ellenség számba.

Lehet valaki igen jó gyakorlati méhész s nem szükséges tudnia, hogy a méhnek öt érzékéből melyik van inkább kifejlődve s hogy a közeledő nehéz időt látja, hallja avagy érzi-e? neki elég azon megnyugvás, hogy ez élelmes kis állatka ez elől haza repül.

Az elméleti rész csakis addig terjedhet ki a mely arányban erre a gyakorlatban szükség van, a részletezett s természetbuvár szakmájába vágó dolgokra a gazdának okvetlen szüksége nincs, ezek fejtegetése által megnehezítjük működését s sokakat elkedvetlenítünk.

Németország a méhészetben roppant theoreticus, de e tárgyban rólok példát most még nem vehetünk; ők túlnépesezés, rosszabb föld által utalva vannak arra, hogy minden talp alattnyi helyet, minden ingóságot a lehető legjobban értékesítsenek s azon sokszor nagyon is kicsiny differentiák kiegyenlítésére okvetlen nagy elméleti tanulmányokra van szükségök.

Viszonyaik a méhészetre, mondhatni kedvezőtlenek, de erre is reá lévén szorulva, ezért vitték oly tökélyre. Nekünk ily elmélkedésekre szükségünk oly mértékben nincsen, először,

mert az már a német által ki van fejtve, másodsor, mert viszonyaink a méhészet folytatására felette kedvezők.

Minden bizonnyal nagy vívmány lenne, ha gazdáink, tartozkodó közönyűkből kivetkőzve, úgy az ujtásokat, mint a czél-szerűnek bizonyult gazdasági reformok behozatalát nagyobb mérvekben eszközölnék s hogy ez lassan megy, ennek oka ott is rejlik, hogy ezeknek nagy mérvű terjesztője a reá szorulás és kényszerűség. Látjuk azt, hogy a külföldi gazdának mily sok irányban nyilvánul tevékenysége; apró körülményeket is, helyi viszonyokat mily leleményes módon tud a legtöbb jövedelem kimutatására felhasználni. A gazdaszat, ipar, kertészet stb. mezején oly vállalatokat látunk, melyek nekünk kicsinyesek játékszerűek s talán neveltségeseknek is tűnhetnek fel s ha végeredményt nézzük, akkor látjuk, mily nagy összegeket tudnak felmutatni. Belgiumnak csak Gent, Thielt, Ruissklede vidékéről több, mint 2 1/2 millió házi nyul (lapin) bőrt küldenek évenként Angliába s egy lapin értékét csak 80 krajczárba számítva, azon vidéknek ez 2 millió frtot hajt.

Páris építésére szükségeltető kő, a város közelében csak nagy mélységben lévén kapható, ott felette a földet nem hanyták el, hanem földalatti aknákból szedték ki, még ezen barlangokat is felhasználják élelmes kertészek s csak ezek egyike, a Montrouge alatt levő, naponként 150—200 kiló csiperke gombát termel.

A Harzhegységben a kanári madár tenyésztés foly nagy mérvekben s csak az egyedüli Andreasberg helységből 50—60 ezer darabra tehető azon madarak száma, a melyek évenként eladatnak.

Ezeo, tárgyamtól eltérő példákat — a többek között — csakis mint bizonyítékát hoztam fel annak, hogy ha ily kisebb mérvben üzött egyes, helyi jelleggel bíró vállalatok ily eredményt tudnak felmutatni, mennyivel inkább teheti azt a méhészet folytatása, mely általánosan, mint nagy hasznot hajtó vállalat van elősmerve s mely kedvezőlebb körülmények daczára is üzetik és fizet.

Az okszerű méhészet terjesztése által célunk az, hogy az egyesek újabb jövedelmi forráshoz jutván, ez által hassunk közgazdaszatunk emelésére is s elkezdve nagy birtokosságunktól le a földmivelő népig, ennek okszerű tenyésztését megkedveltessük s ezért az elméleti — ezt nehezítő — részt a lehetőleg kerülve, azt a gyakorlati téren kell ismertetnünk.

Anyanyelvünkön is jelentek meg igen jeles méhészeti munkák, de fájdalom, nálunk az eféléknek még nem nagy kelete van, sok fáradság s kitarásra van szükségünk, hogy a saját javunkat célzó jót is megértsük s folytonos capacitálás, felelevenítés által lehet csakis némi sikert remélni s ez ok vezet, midőn igénytelen nézeteim is e tárgyban közlöm.

Méhészeink által elősmert tény az, hogy hazánk majdnem minden vidéke a méhészet folytatására nagy előnyökkel bír; Berlepsch azt mondja, hogy ez a méhészet Kanahánja, — lássuk röviden miért:

A méhek mézproductuma párhuzamosan halad a föld termőképességével, azaz minél jobb, termőbb a föld, ez annál bu-

jább növényvirágzást produkál, illetőleg méhlegelőt. Sivár, kopár helyek, roszt földben kis mérvben tenyésznek mézelő virágok. Ezen első s fő kellék talajviszonyainkban megvan. Kaszálóink, legelőink, szántóföldeink stb. — majdnem kivétel nélkül mindenütt, sok mézelő virág teremvén rajtok — kitűnő méhlegelőül szolgálnak. Nagyobb gazdaságainkban bevett kulturális növényeink is majdnem mind olyanok, melyek a méhtenyésztés emelésére nagy befolyással vannak; repce, lóherék, bükköny, baltacsim, haricska (tatárka) stb. koronként hatalmas kiegészítőül szolgálnak. A hő elmentével berkeink, ligeteink, fűz, eger, nyárfa stb. virágaikban szolgáltatják a hímport, melyet külföldön liszt etetéssel pótolnak. Nem tagadható, hogy nálunk is sok vidéknek megvan azon hátránya, hogy a rétek lekasálásával, a gabona levágásával, egyszerre megcsökken a mézgyűjtés, de itt a gazdaságban is nagyon értékesíthető növények által lehet segítségükre lenni; egy szóval kedvező égalji viszonyainkat is hozzá számítva, megvan hazánkban minden tényezője a méhészet virágzásának s hazánk ily nagy előnye mellett, e tárgyban elmondhatjuk azt, hogy az elméletileg felvetett számtalan akadály, ellenség, betegség stb. alig számba vehető.

Tenyésztjük a méhet bizonyos rendszerrel, bármely módon is, annak kárát nem valljuk, hanem miután más nemzetek kedvezőtlenebb körülmények folytán, úgy szólva, kénytelenek voltak ezt tökéletesíteni, ez által nagy hasznot tudván felmutatni, tehát az észszerűség azt sugalja nekünk, hogy példájukat kövessük; — feladatunk könnyű, nekünk már nem kell kísérteni, találgatni, tökéletesíteni, hanem a meglevő s practicusnak bizonyult, határozott jót saját előnyükre is felhasználni.

Azon időtől fogva, midőn Dzierzon az első mozgatható léczdarabot oly szándékkal tette kaptárába, hogy a méhek sejtjeiket arra építve, azt ezek megölése nélkül vehesse ki, ezen első lépés óta a kaptárok tökéletesítése óriási mértékben haladt. Ujabbnál újabb forma kaptárok állanak elő s természetesen kiki a magáét tartja jónak; ezekről véleményt mondani, a czélszerű mellett árát is szem előtt tartva, alig lehet. Alap gondolat s belsejre nézve, mind egy systémán alapulnak, a Dzierzon által feltalált s Berlepsch által tökéletesített, mozgatható lépeken s eltérések inkább a külförmében s az egyes méreteken vannak. Tartsuk körülményeinkhez képest ezen vagy amazon kaptárt jobbnak, az mindegy, — a dolog lényegére első sorban az tartozik, hogy a régi paraszt kasokkal felhagyva, a sokkal czélszerűbb, mozgatható lépekkel ellátható kaptárokat terjesszük minél szélesebb körben; nézzük röviden miben foglalhatók össze ezek előnyei:

1. A méheknek telelésükre szükséges adagjukat megahagyva, a felesleget bármikor, a méhek bántása nélkül, vehetjük el.

2. Miután be van bizonyítva, hogy a méheknek 1 kiló viasz előállításához körülbelül 8 kiló mézre van szüksége, tehát a viaszban tiszta kárunk van; — az által hogy nekik üres

lépeket tehetünk be, a viasz képzést megakadályozzuk.

3. A szorgalom e példányképe is olykor megfeledezik azon mondásról, hogy: „az idő pénz” s a rajzaskor sokszor hetekig ül csomósan, tétlenül a kaptár oldalain, ezt mesterseges rajkésztés által megakadályozzuk.

4. Az anyátlanságot könnyen észre véve ezen rögtön segítünk.

5. A 3—4-szer annyi mézet fogyasztó s e mellett nem dolgozó herék elszaporodását meggátoljuk az által, hogy e kaptárokból herélépeket nem türeink.

6. A költő helyiség és méztár elválasztása által elérjük azt, hogy nyert mézünk sokkal tisztább, izletesebb lesz, ment minden a költés körül előforduló ingredienciáktól s ez által értékesebb.

Ezek röviden azon üzleti szempontból felvett előnyök, melyek által elérjük, hogy ugyanannyi idő alatt, úgy mennyiség, mint minőség tekintetében, aránylag kevés pénz és idő befektetéssel, két-három annyi mézet tudunk előállítani, mint régi módszerünk szerént.

Mielőtt e sorokat bezárnám, szükségesnek tartom, pár szóban megemlékezni a különböző méhfajokról s azok körül tett észleleteimről.

Németországban az 50-es években nagy port vert fel az olasz méh, e színre a darázshoz hasonló, szőke válfaja méheinknek, melyet Dzierzon is megszerezve magának, ez egész Németországban annyira keresett lett, hogy ennek ellátására Olaszországban nagy tenyészdek állítottak fel. Dzierzon e válfajt tökéletesítvén, egész elragadtatással beszél rólok s minden tekintetben a többi méhek felibe helyezé.

E méhek felett nagy vita támadt, sokan elősmerték superioritásukat, mások megtagadták s ez utóbbiak közé tartozik Berlepsch is.

E különböző vélemények olvasása érdekelvén, egyik legnagyobb méhésztől, Günthertől kísérleti összehasonlításképpen hoztattam magamnak is olasz méheket s rövid időn meggyőződtem arról, hogy — legalább saját — honi méheim felett határozott előnnyel bírtak! Korai rajzás, szaporaság, nagy népesség képesíték őket arra, hogy a legnagyobb hordás idejére mindig teljes számmal voltak s ez által többet is hordtak; de különösen feltűnő élelmességük, életrealóságok; nyitott ablaknál szobába, vagy bárhova kitett bárminemű édességet, mézet, mindig az olasz találta meg először s rögtön nagy sereggel szállta meg. Egy órajárásnyira lakó szomszédjaimnál, séta közben, olaszaimra reá ösmertem, a mint ott számomra mézet gyűjtöttek; felismerni könnyű volt színükről s miután senkinek másnak a környékben olaszai nem voltak, biztos lehettem benne, hogy enyéme. E határozott előnyüket látva, honi méheim felett, az összehasonlításokat folytatandó, hoztattam közönséges német- és krajni méhet s im itt már azon különbséget nem találtam meg, azaz ezeknek talán szelidebb természetét leszámítva, ugy korai rajzás,

mint népesség s hozam tekintetében semmi lényegesebb különbséget nem észleltem.

Hogy az olasz és német méh között haszon tekintetében nem nagy a különbség, azt megengedem, de mindkettőt a mi hazai méheinkhez viszonyítva — saját kísérleteimből ítélve — itt igen is azok határozott előnyben vannak s ennek okát abban vélem keresni, hogy a külföld méhészei évtizedek óta folyton fajkiválasztás, a legjobb anyák meghagyása, keresztezés által javították, tökéletesítették méheiket, míg nálunk mindez mellőztetett. Nálunk általánosságban arra nézve, hogy szép, egészséges s legtöbbet tojó anyák hagyassanak meg fajra s viszont más távol eső vidékiek által kereszteztessenek, nem történt majdnem semmi s méheink ennek hiányában némileg elfajultak.

Házi állatainkat illetőleg a külföldi importnak barátja nem vagyok; úgy égalji, mint talajviszonyainkhoz hozzá szokott állatainkat tartom céljaink szükségleteink fedezésére legalkalmasabbaknak, hanem miután látjuk azt, hogy minden állatainknál fenntartásuknak, javításuknak főkélléke az okszerű fajkiválasztás, miután látjuk azt, hogy a külföld ezt még méheink is gyakorolja, önként következik, hogy mi ezt eddig elhanyagolva, ennek befolyással kellett lennie.

Miután ezt csakis saját méheimen tapasztaltam, általánosságban nem állithatom, hogy méheink rosszabbak, mint a külföldiek s ép ez egyéni nézeteim által senkit reá beszélni nem akarok, hogy külföldi méheket hozasson s azok nem sikerülvén, kárát vallja; hanem igenis szükségesnek tartanám, hogy méhész-egyleteink, úgy honi méhünk nemesítése, mint idegen fajok összehasonlítása, észlelése által, méheink nemesítésére hatván, ezen nemesített fajt később országszerte a külföld példájára terjesszék.

Külföldi méhészeknek a jó tenyész-anyag eladása egyik fő jövedelmüket képezi; egy első rendű anyaméhet, azaz királynét 4—5 forinton fizetnek, nálunk ezen áron megveszünk két paraszt kast apástól, anyástól, mézestől s miután a méz árában aránylag oly nagy különbözetet nem látunk, ez is csak azt bizonyítja, hogy kedvezőtlenebb viszonyaiknak hiányát azon méz-többlet üti helyre, melyet okszerű kezelés és helyes fajkiválasztás által eszközölnek.

Nálunk még — szokatlan voltánál fogva — arra gondolni, hogy egyes méhészek külföld avagy nemesített méhek eladásából üzletet csinálhassanak, alig lehet; ebben uttörőül, példaadásul előlmenni az illető egyletek feladata kell hogy legyen.

Végzem e hosszúra nyúlt soraim, tökéletesen egyetértve í. Dömötör László titkár ur azon óhajával, hogy — a z elmélet most már semmitsem használva ez ügynek, a gyakorlati t érre, tettek mezejére kell lépünk!

Válaszut.

Báró Bánffy Ádám.

Biztosítási ügyről.

A kolos-monostori magy. kir. gazdasági tanintézet ifjúsága önképző körének egyik közelebről tartott ülésében Walter Lajos tanár ur a biztosítási ügyről felolvasást tartott s minthogy ezen ügy első rendben a gazdákat érdekli, annak rövid kivonatát e lapok hasábjain is érdemesnek találom közölni.

A biztosítási intézmény hasznosságában ugymond a fölolvadó, mai nap már senki sem kételkedik; a legműveltebb nemzetek azt leginkább veszik igénybe s csak azon-ország vagyona van valóban biztonságban, melynek népe ezen intézményt nélkülözhetetlennek tartja. Fontos ezen intézmény különösen a gazdára nézve, ki nélküle az elemi csapásokkal szemben egészen védtelen állana s néha keservesen szerzett egész vagyonának elpusztulását téllenül nézni kényszerülne. Mióta azonban a biztosító intézetek üdvös működésüket megkezdték, a gazda függetlenné teheti magát az ezelőtt annyira rettegett elemi csapásoktól. Mennyire aggódunk nyári időben, midőn a láthatáron sötét vészthozó felhőket emelkedni s közeledni látjuk, rettegnünk kell, hogy egész évi fáradságunk gyümölcse egy néhány percz alatt tönkre lehet téve, ha biztosítva nem vagyunk. Egy néhány krajczár vagy forint biztosítási díj befizetése által azonban nyugodtan nézhetünk az elkerülhetlen esélynek elébe, tudva, hogy eshető kárunk meg lesz térítve s üzletünk fennakadást nem szenved. Ha mindenki ezen intézménynek hasznosságát felismerné s a kínálkozó alkalmat felhasználná, ha minden családfő aggkorára vagy elhalálózása esetére övéinek egy bizonyos összeget biztosítana, hány család, a mely most nyomorral küzd, élhetne nyugodtan s gond nélkül. Mily megnyugtató az a családfőre, ha tudja, hogy elhalálózása esetében családja nem néz a nyomor elébe s nem szorul senki segítségére!

Ezt előre bocsájtván, áttért a biztosítási intézmény keletkezésére, mely a középkor végére vezethető vissza, bár azon időtájban annak még csak kevés neme volt ismeretes s kiterjedése igen korlátolt. Csak a jelen század elején felismervén az önségély s a társulás hasznosságát és a biztosítási intézmény nemzet-gazdasági nagy fontosságát, kezdtek a biztosító társaságok nagyobb körben mozogni s az intézmény nagyobb lendületet nyerni. Jelenleg látjuk, hogy nemcsak a már fenn álló biztosítási ágak vétetnek a közönség által igénybe, hanem hogy évről-évre új és új biztosítási ágak keletkeznek.

Tárgyalja továbbá a biztosító társaságok rendszerét és pedig 1-ör az országos vagy állami tűzkár biztosító intézeteket, melyeknek elseje a 18-ik század elején brandenburgi örgrófságban, a 2-ik Berlinben 1718-ik évben keletkezett. 2-ör a kölcsönös magán biztosító-társaságokét, melyeknek keletkezése a 15-ik századra vihethető vissza, minthogy Schleswigben már 1446 évben ily intézet létezett. 3-ör a magány részvény-társaságok rendszerét, melyek jelenleg, tekintve kiterjedésüket és üzlet nagyságukat a legtekintélyesebbek; Angolhonban már 1710-ben,

Hamburgban 1753 évben létezett biztosító részvény-társulat. Ezen század elején rohamosan szaporodtak Németországban az e nemű társaságok. Nálunk szintén e század első negyedében lettek alapítva.

Ismerteti továbbá az osztrák-magyar államban székelő és működő biztosító-társaságokat.

A trieszti általános biztosító-társaságról így nyilatkozik: a trieszti általános (Assicurazioni generali) biztosító-társaság tűz-, jég-, szállítmány- és élet-biztosítással foglalkozik, alapított 1831-ben, tehát akkor, midőn Magyarországon még csak az Azienda assicuratrice birt biztosítási üzlettel, midőn a közönség a biztosítási intézménnyel nem volt megbarátkozva. Ezen társaság tehát az Azienda assicuratrice mellett hazánkban a biztosítási intézmény úttörőjének mondható. Ez évben üli e társaság fennállásának félszázados jubileumát s büszkén pillanthat vissza a befutott pályára s mutathat azon eredményre, melyet félszázadon alatt fíradhatatlansága, tevékenysége, solid üzletvitel s a károk méltányos és gyors szabályozása által elért.

De büszke lehet a közönség nagy bizalmára, mely oly rendkívüli vagyont bizra. Hogy e társaságnak nagymérvű üzletéről fogalmunk legyen, némely hiteles adatokkal szolgálunk.

Alaptőkéje	5.250,000 frt.
Vagyona	28.061,986 frt, 96 kr.

Fennállása óta csak Magyarországon elemi károkért fizetett ki 24.475,224 frt, 29 kr.

Fennállása óta mindössze különböző károkért fizetett 143.341,314 frt, 76 kr.

Ezen társaság 1879-ik évben az erdélyi gazdasági egylettel szerződésre lépett, melynek értelmében a társaság magát kötelezi a gazdasági egylet tagjainak biztosítások eszközzésénél tetemesen leszállított díjakat engedményezni. Az erdélyi gazdasági egylet pedig ígére, hogy tagjai között az egész működési területén a biztosítási eszmét terjeszteni, annak tölle telhető lendületet adni és egész erkölcsi befolyásával oda fog hatni, hogy a biztosítási kívánók és különösen egyletének tagjai száma mind inkább növekedjék.

Hogy e szerződésből a gazdákra hozandó előny annál inkább kitűnjék, szolgáljon a következő példa:

Valamely gazda, de nem egyleti tag, épületeit tűz-kár ellen biztosítani akarván s feltéve, hogy a község, melyben az épületek léteznek a III-ik helyosztályba tartozna az alépítmények szilárd anyagból valók s zsendelylyel fűdvék s a biztosítandó érték 5000 frt lenne, akkor egy évi tartamra fizetne:

1) Minden 100 frt után 80 kr díjt 5000 frttól 40 frt.	
2) Irodai illeték czimén 40—60 frtig	2 frt.
3) Bélyeg II-ik fokozat szerint	19 kr.

Összeg 42 frt 19 kr.

Ha pedig azon gazda egyleti tag volna, akkor a fentnevezett körülmények közt fizetne:

1) Minden 100 frt után 45 kr 5000 frttól	22 frt 50 kr.
2) Irodai illeték czimén 20—40 frtig	1 frt 75 kr.
3) Bélyeg II-ik fokozat szerint	13 kr.

Összeg 24 frt 38 kr.

Ezen szerződés megkötése után várható volt hogy Erdélynek gazdái az egyleti tagok soraiba tömegesen fognak belépni, mert már azon gazda a ki évenként csak 20 frtot fizet biztosításért, ha az egyletbe belép kiadásai nem csak nem szaporodnak, mert a tagsági díjat az olcsóbb biztosítás által csaknem kétszeresen is megtakarítja, de azon felül az egyleti tagoknak nyújtott előnyeiben is részesül. Az egylet tagjaitól pedig várható volt, hogy e kedvezményt fölhasználva egytől-egyig vagyonukat csakis e társaságnál biztosítandják. A mint azonban értesültem ez nem történt, nem történt pedig részint azért, mert a szerződés megkötése kikerülte a gazdák figyelmét, részint talán tulbuzgó hazafiságból, melynél fogva vagyonukat csakis tisztán hazai intézeteknél biztosítandónak vélték. De minden kiadásnál a nemzet-gazdaságnak is van szava, mert ha Erdély gazdái vagyonuk évi biztosítására p. o. 1.000,000 frtot fizetnek, akkor, a midőn azt csak oly biztonsággal 500,000 frt díjjal biztosíthatják, a nemzet-gazdaságtan szabálya ellen vétének, mely esetben 5000,000 frt üzletökből elvész, mely összeg, mint forgó tőke a gazdaságban fölhasználva, jövedelmük emelésére szolgálhatott volna; már pedig jövedelmünk emelése nemzetgazdasági szempontból is minden hazafi első kötelességei közé tartozik, minthogy minden ország hatalma, ereje, vagyonossága csak is az összes polgárok vagyonosságától függ.

A trieszti általános társaság iránt pedig a bizalmatlanságnak nem lehet helye. Kizárja ezt félszázados fennállása, tekintélyes vagyoni állása s azon körülmény, hogy részvényei, melyeknek névleges értéke 1050 frt s melyekre bárcsak 30% van készpénzbe befizetve mégis mai nap a tőzsdén 1780 frttal tehát a befizetett rész hatszorosával jegyeztetnek. Osztalékul fizettetett a részvényeseknek 1880-ik évben részvényenkint 72 frt aranyban, tehát a befizetett résztől 22%-ot aranyban.

Ezek után a többi biztosító társaságokat is ismertette felolvasó bővebben vagy rövidebben, a szerint, a mint a társaságoktól e célra szolgáló adatokat nyert.

Birjuk a tanár ur ígérését, hogy a jég- és élet biztosításról, valamint a jégkárok becslésénél követendő eljárásról alkalmasan még egy előadást tartand.

Kolos-Monostor.

Pály György.

EGYVELEG.

* Kérem! Az előfizetések mielőbbi szives megújítását tisztelettel és sürgősen kérjük, mert felesleges példányokat nem nyomathatunk és a későn jelentkezőknek teljes évfolyammal nem szolgálhatunk.

Az „Erdélyi gazda“

kiadó hivatala.

+ Halálozás. Kézdi-polyáni Simon Elek kir. tanácsos, Kolozsvár sz. kir. városának volt polgármestere stb

stb. és az erdélyi gazd. egyletnek alapító tagja folyó január hó 25-én 69 éves korában végezte be hosszasan szenvedés után a közügynek szentelt munkás életét. — Békeporaira!

— A komlóról. Mily előnyösen és mily tetemes jövedelemmel üzhető a komlótermelés viszonyaink között is, ha a kellő szakértelem és vállalkozás nem hiányzik, ennek érdekes példáját mutatja Petki Ferencz urnak Királyhalma, (Fogaraszvármegye) a földmivelési minister urhoz intézett jelentése, mely szerint nevezett birtokos mintegy két holdon termelt a lefolyt évben komlót. A termés 24 vámmázsára rugott és Stein Vilmos segesvári közvetítő útján vámmázsánként 53 frttal értékesített. Bárha ezen jövedelem önmagában is keesegtetőnek tűnik föl, még sem a legelőnyösebb azok között, mit az erdélyi termelőknek elérni sikerült. Ugyanis Teutsch J. B. segesvári kereskedő útján Segesvár körüli termelők közül többen egy vámmázsa komlóért 65 frtot, tehát 12 frttal többet kaptak mint a fenti közvetítő adott. Ajánljuk ezen adatokat komlótermelőink figyelmébe. (M. F.)

— A részben elfagyott oltóványok megmentésére nézve Bereczky Máté híres gyümölcsészünk Mező-Kováksbázáról, egyik helybeli gyümölcs-termelőhöz intézett levelében a következő tanácsot adja: „elfagyott fiatal ojtóványait ojtassa át töldsztint a gyök nyakban (mert azt nem gondolnám, hogy tövestől elfagytak volna fácskái, az elfagyás csak addig terjedhetett, a meddig a hó el nem takarta az ojtványt.) Ez átoltást a hasítékba ojtás módjával kell eszközölni s a kissé vastagabb törzseket nem teljes keresztmetszetben, hanem csak érintőleg, a bél sértése nélkül kell meghasítani. Az így ojtott fácskái egy két év alatt épen olyan magasra fognak növekedni mintha át sem lettek volna ojtva, hanem a fagyás előtti állapotukban maradtak volna s egy két újabb év leforgása alatt termőre is fordulandának. Ezt a módot én saját tapasztalásomból merem ajánlani önnek s biztosíthatom, hogy munkája sikeres leszzen.“ (Nb. és v.)

— A kolozsvári állat-kiállításra eddig a következők irtak alá részvényeket u. m. Sigmond Dezső 5 részvény, B. Bánffy Ádám 10, B. Bánffy Ernő 5, Szász Ferencz gazdatiszt 1, Simkovics János 1, B. Bánffy György 5, Bély Gergely 2, Paget János 1, K. Biasini Domokos 1, Bokros Elek 2, Gr. Béldi Kálmán 2, Gr. Bethlen Dániel 1, Püspöki Lajos gazdatiszt 1, Simon Kálmán 2, Bozsoki Lipót 1, Br. Kemény János 1, Gr. Bethlen Gergely 2, Br. Bánffy Farkas 5, B. Bánffy Zoltán 5, Dr. Winkler Frigyes 1, Br. Kemény György 1, Hutflesz Károly 4, Seethal Ferencz 2, Korbuly Bogdán 5, Gámán Zsigmond 1, Tolnay Regináld 5, Lónai gazdaság 5, Gr. Teleki Károly 5, Sikó Kanut 2, Gr. Bethlen Károly 5, B. Bornemisza Károly 1, Gróf Wass Béla 5, ifj. Gr. Bethlen Gábor 1, Gyarmathy Zsigmond 1, Szabó József 2, Gr. Kun Károly 1, Ferenczi Miklós 1, Bartha Miklós 1, Szacsvai Sándor 1, Ferenczi Lajos 1, Gr. Haller Jenő 10, Gr. Kornis Albert 1, Betegh Sándor 1, Klein Frigyes 1, Gr. Béldi Ákos 2, Erdélyi gazdasági egylet 20, Br. Bánfi Albert 5, Betegh Imre 1, Weér Dezső 1,

Gr. Kornis Victor 2, Gr. Bethlen András 1, Mikolay István 2, Sárosy Pál 1, Gr. Bethlen Pál 2, P. Horváth Kálmán 5, ifju Petki Ferencz 1, Dr. Csiki Sámuel 2, Matskási Sámuel 1, ifju Lászlóczky Péter 1, Pataki István 1, Kondász Ferencz 1, Nik Pál 1, Marschalkó István 1, Varkoly János 1, Balázs György 1, Benigni Sámuel 4, B. Bánffy Dezső 1, Gr. Lázár Jenő 10, Gr. Wass Albert 5, Gr. Bethlen Bálint 2, Fehérváry Károly 1, Floth Adolf 1, Gr. Teleki Géza 5, ifj. Lészai Ferencz 1, Bárány Bánffy Dániel 1, Tisza László 2, Gr. Bethlen Béla 1, Tóth Ábel 1, Br. Wesselényi Miklós 4, Kósa János 1, Gothárd Zsigmond 1, Fon Mór 1, Rosenberger Bernáth 2, Székely János gazdatiszt 1, Mátyás Áron 1, Br. Györfly Lajos 1, Br. Györfly Pál 1, Isak Hirschmann 1, Benedek Zsigmond gazdatiszt 1, Gr. Kálnoky Dénes 1, P. Horváth Gábor 2, Baresay Domokos 3, Korbuly Géza 3, Lázár Manó 2, id. Gr. Bethlen Sándor 1, Miksa Imre 2, Gaál Gyula 1, Gaál Elek 1, Gr. Lázár Imre 1, Aknay Mihály 1, Páll Mihály 2, Hosszu Teofil 1, Nagy Elek 1, Elekes György 1, Ilyés Albert 2, Rafaj Károly 1, Szabó Gyula 2, Sigmond Ákos 5, Szabó Ferencz „Deés-vidéke“ szerkesztője 1, Péterfi Zsigmond 1, Deák Gábor 1, Fazakas Gyula gazdatiszt 1, B. Bánffy Jenő 3, ifj. Szappanos Miklós 1, Szemerjai András gazdatiszt 1, Tordai gazd. egylet 1, Zalányi Farkas gazdatiszt 1, Balog János 1, B. Apor Gábor 1, Dr. Gálffy Endre 1, Br. Jósika Sámuel 1, id. Zeyk Dániel 1, Bedőházy János 1, Bedőházy Pál 1, Szilvásvy Béla 1 — összesen 272. —

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. január 22-étől
január 28-áig.

B u z a szilárd üzlet, forgalom 90,000 metermázsa, ár 12.60 frt.

R o z s szilárd üzlet, forgalom 6000 metermázsa, ár 8 frt 95 kr.

Á r p a szilárd üzlet, forgalom 8000 metermázsa, ár: takarmányárpa 7.45 frt, seres árpa 9.50 frt.

Z a b szilárd üzlet, forgalom 5000 metermázsa, ár 8 frt 50 kr.

T ö r ö k b u z a szilárd üzlet, forgalom 10,000 metermázsa, ár 7 frt.

G y a p j u. A tulajdonosok előzékenysége folytán, a kik ugylátszik meglehetősen készleteiken fokozatosan akarnak tudadni a lefolyt héten élénk adás-vevés fejlődött, mely körülbelül 2700 mmázsára terjedt. Nagyobb részét, körülbelül 1500 metermázst, mely részben katonai posztóhoz való, részben különféle fajú gyapjuból állt, egy belföldi nagy iparos vette meg. Egy osztrák alkusz 100 mmázsa jobb középminőségű posztógyapjút vett 108—110 frton. Külföld részére vásároltak 300 mmázsa jobb középminőségű posztógyapjút 104—105 frton, 100 mmázst uradalmi kártolt gyapjút 91—92 frton, 100 mé-

termásza nemesített cigaja gyapjut 64—65 frton, 56 kilogrammonként. Németország részére 600 mm. itt elraktározott orosz izzadt gyapjut vásároltak.

G a b o n a - á r a k :

minimum és maximum: Budapest jan. 28. | Bécs jan. 20.

Buza	11:50 — 12:70 frt	11:60 — 13:60 frt
Rozs	8:80 — 8:10 frt	9:30 — 10:00 frt
Árpa, takarmány	7:40 — 7:60 frt	7:50 — 8:00 frt
Árpa, szeszfőzésre	8:00 — 8:75 frt	8:60 — 9:40 frt
Árpa, seres	9:50 — 10:50 frt	9:75 — 10:75 frt
Zab	8:45 — 8:55 frt	8:55 — 8:65 frt
Törökbuza	6:80 — 7:50 frt	7:60 — 8:50 frt

Budapesti marhavásár jan. 26-ikán. Összes felhajtás 1465 db. nagy és 742 apró marha. Ebből eladott 48 db. bika, 724 db. ökör, 510 db. vágó tehén, 430 db. fejős tehén, 71 drb. bival, 446 drb. borju, 258 drb. bárány. Arak: bika darabonként 68—134 frt, ökör páronként 215—355 frt, vágó tehén páronként 165—260 frt, fejős tehén darabonként 80—178 frt, bival páronként 180—203 frt, borju darabonként 11—32 frt, bárány páronként 5—7 frt. Húsarak 100 kilonként:

ökörhús 50—54 frt, tehénhús 48—52 frt, borjuhús 60—85 frt, bivalhús 40—46 frt.

Bécsi marhavásár jan. 21-ikén. Összes felhajtás 2927 drb és pedig 1516 drb. magyar, 550 drb. lengyel és 861 drb. német fajta, melyből 2865 drb. ökör, 16 drb. tehén, 42 drb. bika és 4 db. bival. Arak 100 kilonként: magyar hizó 49—61 frt, lengyel 51—56 frt, német 49—60 frt, tehén 48—51 frt, bika 48—55 frt, bival — frt. Lábán darabonként 100—222½ frt fizettek.

Disznózsir: kész áru hordóval együtt 73½ forint, Január—Február havi kötésben hordó nélkül 71 frt.

Szalonna: vidéki szalonna 62 frt, városi áru 65—66 frt, füstölt szalonna 73—74 frt.

Bécsi sertésvásár jan. 21-ikén. Összes felhajtás 3707 drb. és pedig 915 drb. nehéz, 991 drb. közepnehéz és 1801 drb. süldő; melyből 1601 drb. magyar, 1801 drb. orosz-lengyel, 194 drb. szerb és 82 drb. oláh fajta. Arak 100 kilonként: nehéz 52—55 frt, közepnehéz 49—52 frt, süldő 32—40 frt; szalonna és zsir 70—73 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

P i a c z i á r a k .

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
Á r a k r a j o z á r o k b a n											
Sesztoroze	jan. 24	800	650	600	—	290	500	210	60	320	36
Brassó	jan. 27	915	640	500	485	290	440	330	—	254	44
Onk-Szereda	jan. 25	825	—	550	475	300	550	210	70	250	32
Décs	jan. 24	1190	950	880	430	350	640	510	250	480	36
Déva*	jan. 21	1400	1100	1000	—	600	700	305	125	230	40
Erzsébetváros*	jan. 27	800	650	550	—	165	475	300	160	300	44
Fogaras	jan. 20	1095	—	600	—	270	610	220	90	250	42
K-Fehérvár*	jan. 21	1055	975	700	—	840	595	250	150	240	46
Sy.-Sz.-Miklós	jan. 22	1100	750	600	—	300	600	280	60	160	32
Kolozsvár	jan. 26	810	—	525	—	300	525	250	250	350	46
M-Vásárhely*	jan. 26	1060	750	790	620	315	700	325	190	450	46
Nagy-Enyed	jan. 26	945	760	585	—	180	450	330	200	280	40
H-Szeben	jan. 24	1155	1080	765	—	745	680	170	100	310	36
Bogosvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S-Sz-György	jan. 26	812½	637½	600	—	300	512½	200	100	310	36
Sz.-Régen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-udvarhely	jan. 24	800	600	525	—	390	500	240	40	240	32

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.										
A kivánt tér megnevezése	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
	1	1-3	4-6	7-12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-52
1/16 v. egész oldal	7	30	35	65	95	120	140	160	180	210
1/16 v. 16l	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
1/16 v. negyed	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
1/16 v. nyolczad olda	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
1/16 v. tizenhatod	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai

és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrés engedélyben részesülnek ha hirdetésük bejelentésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.